

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XVIII. Idem Massiliensi (a) Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT XVII.

(a) Idem.

Quamvis grave sit nimis, & divini dignum animadversione iudicii habeatur, quod laici quidam, quod sacerdotum est, in ecclesiasticis rebus usurpant: majorem tamen incurunt formidinem, & dolorem, quod fomitem sui erroris dicuntur in ipso Clero aliquoties invenire, dum quidam Coepiscoporum nostrorum, aliorumque Prælatorum, Ecclesiarum decimas, & Ecclesias ipsas disponere eis indulgent, & eos de via mortis impellunt, qui prædicatione eorum ad vitæ viam fuerant revocandi. De quibus dicit Dominus per (b) Prophetam: Populi mei peccata comedunt, ad iniquitatem provocant. Unde statui- mus, ut si quis alicui laico in seculo remanenti Ecclesiam, decimam, oblationemve con- cesserit, à statu suo, sicut (c) arbor, quæ inutiliter terram occupat, succidatur, & donec emendet, dolore ruinæ suæ jaceat prostratus.

NOTÆ.

1. (a) [Dem.] Ita etiam legitur in cap. 2. hoc tit. in 2. collect. & post Concilium Lateran. pag. 26. cap. 8. ubi refertur præfens constitutio, quæ edita fuit in Concilio Turon. can. 3. ex quo hæc verba refert. Ant. Augustinus in epit. juris

Pont. lib. 10. tit. 9. cap. 1. & ita hæc constitutio pro- pria est Concilii Turon. licet ab Alexandro III. in dist. cap. 8. reperiat transcripta.

(b) [Prophetam.] Oseam videlicet, cap. 4.

(c) [Arbor quæ.] Verba sunt SS. Lucæ cap. 13. & Matthæi cap. 3. Commentarium hujus textus dabimus infra in cap. prohibemus.

CAPUT XVIII.

Idem Massiliensi (a) Episcopo.

Cum sint homines in parochia unius Ecclesiarum, sicut asseris, qui terras in alia parochia alterius excolunt; tua discretio nos consuluit, cui Ecclesiarum de terris illis decimas solvere debeant, an ei, in ejus parochia sunt constituti; an illi, in qua divina audiunt, & ecclesiastica alia percipiunt sacramenta. Sanè cum hujusmodi quæstio temporibus præde- cessorum nostrorum sæpius mota fuerit, nec ab aliquo terminata, aliis inquit territorii, aliis personarum obtentu asserentibus debere persolvi; non est nobis facile super hoc cer- tum dare responsum, cum auctoritates Sanctorum Patrum etiam sint diversæ, & ideo in hujusmodi dubitatione ad consuetudinem duximus recurrentum, & attendendum etiam, si illæ Ecclesiarum in uno sint, vel in diversis Episcopatibus constitutæ. Quia difficile nimis videtur, ut una Ecclesia in Episcopatu alterius recipiat decimas, cum ex hoc Epi- scopatum fines confundi non immeritò videantur.

NOTÆ.

1. (a) [Massiliensi.] Ita legitur in secunda colle- ctione, sub hoc tit. cap. 3. in sexta autem non exprimitur Prælatus, cui rescribat Alexander. De Massiliensi diocesi nonnulla notavi in cap. 6. de his quæ vi.

COMMENTARIUM.

2. IN præfenti textu agitur de parochiis, quibus de- cimæ præstandæ sunt, in qua parte ut Alexander III. hic fatetur, diversæ, licet non contrariæ, sunt ju- ris testimonia; nam Ecclesiis baptismalibus deci- mas præstari debere, probatur in cap. quicumque 44. cap. de decimis 45. cap. statutus 55. 16. q. 1. c. cum contingat 29. hoc tit. cap. final. de parochiis cap. 1. in fine. de verb. signif. Et ratio idem suadet; nam cum

decimæ sint stipendia sacerdotum sacramenta admi- nistrantium, cap. tua hoc tit. & hunc laborem paro- chi soli sustineant, illis solis decimæ debentur; unde vulgò docetur, parochum habere fundatam su- am intentionem respectu omnium decimarum intra suæ parochiæ limites existentium, dicto cap. cum contingat. Valenzuelo consil. 37. per totum. Barbosa dicto cap. 28. §. 2. qui rectè docet, ipsum semper manutenendum esse. Econtrario autem decima- rum distributionem ad Episcopum pertinere, pro- batur in cap. 1. 16. q. 7. cap. in sacris 56. 16. q. 1. cap. Episcopus 23. cum sequent. 12. q. 1. & ipsum fun- datam habere suam intentionem erga decimas, probat textus in cap. dudum 31. ibi: Intentione tua de jure communi fundata, hoc tit. & ipsi Episco- pis certam partem earum debeti, docetur in cap. quoniam 13. ibi: Tuâ parte venent, hoc tit. & eam portionem quartam esse, probatur in

Fff 3 cap.

cap. conquirente 16. de offic. ordin. cap. de quarta, de prescrip. aliis etiam clericis, veluti Canonici Ecclesiarum jus percipiendi decimas competere, probatur in cap. ex parte 21. cap. ad hoc, hoc tit. cap. 3. 16. q. 7. quia decimæ pro omnibus ministris Ecclesiarum instituta sunt, cap. non est 22. hoc tit. ad exemplum legis veteris, juxta quam Levitis omnibus decimæ solvebantur, cap. final. Levitici. In hac juri-varietyate dicendum est, decimas ex sua institutione ad Episcopum pertinere, ut eas inter clericos sicut ad ecclesias distribuatur; nunc vero certis unicuique clericorum partibus assignatis, Episcopus habet jure communi quartam partium, & parochi, clericique in Ecclesia ministrantes, & Canonici Cathedralium Ecclesiarum eam partem, quæ suis beneficiis ex consuetudine adjudicata est: quod si non appareat, quæ pars ex consuetudine Parocho debeat, quarta præstanda est, juxta antiquam divisionem, de qua in cap. quatuor, cap. de redditibus 12. q. 2. postquam divisionem Episcopus, & Parochus fundatam habent suam intentionem ad propriam portionem. Suarez dicto tract. de decimis, lib. 1. cap. 28. & 29. Rebuffus eodem tract. q. 7. Nomine autem Parochi accipimus eum, qui præest Ecclesie Parochiali nomine proprio. Josephus Ludovicius de-
 cis. 72. num. 9. Circa parochias verò, quarum parochis decimæ debentur, discrimen est constituendum inter personales, & prædiales: personales enim debentur Ecclesie parochiali, in qua quis domicilium habet, cap. ad Apostolica, hoc tit. cap. questi 46. cap. statutus 55. cum sequent. 16. q. 1. Fagundes in 5. præcept. Eccles. lib. 1. cap. 1. num. 1. Mone-
 ra de decimis cap. 7. num. 21. Ratio est, quia decimæ illæ debentur propter laborem impensum in administratione Sacramentorum, & ita parocho ea administranti debentur: & licet aliquis causâ negotiationis, studiorum, aut voluptatis moram faciat extra patriam, decimas tamen in parochia propria solvit, dicto cap. Apostolica, cap. 3. de sepultur. in 6. quia domicilium non mutat, ex traditis à Barbo-
 sa in l. hæres, §. final. ff. de judiciis. à num. 94. Si vero quis duo domicilia habeat, attendi debet quod principaliter est: si utrumque æquè principale sit (quod evenire potest, l. dissumptio, §. 1. l. Libertus, l. ejus qui, §. Celsus, ff. ad municip.) dividi debent decimæ pro rata habitationis. Suarez dicto lib. 1. cap. 21. num. 1. Decimæ verò prædiales debentur parochie illi, ubi prædia sunt, cap. cum contingat, hoc tit. cap. ad decimas, de rescrip. spoliat. lib. 6. cap. 24. hoc tit. in 1. collect. cap. final. hoc tit. in 5. compil. nec absurdum videri debet, ut decimas percipiat parochus, qui sacramenta non ministrat, licet id adeò durum visum sit Alexandro in præfenti, ut casum hunc diffinire non ausus, consuetudini standum esse decreverit; nam responderetur, ad tollendam omnem ambiguitatem, & parochialium limitum confusio-
 nem, prudens consilium fuisse certis eis terminos

désignare, & in eorum prædiorum decimis alimenta parochis tribuere; quia frequentius est, quem-
 que habitare, ubi prædia possidet; leges autem ad frequentiores casus adaptantur, l. nam ad eas, ff. de legibus. Item æquale est in hoc jus omnium Ecclesiarum, quia quemadmodum parochia-
 nus iste ex sua parochia in aliam migrat, idem in hac acciderè potest, ut docent Rebuffus de deci-
 mis, q. 6. num. 20. & q. 7. num. 10. Navarrus consil. 1. de decimis, num. 7. Suarex dicto cap. 21. à num. 4. Circa decimas autem mixtas, veluti quæ ex gre-
 gibus percipiuntur, quia prædialibus magis acce-
 dunt, cum ex fructibus prædiorum alantur, de-
 bentur parochie illi, ubi pascunt: quod intelli-
 gendum est de animalibus mansuetis, five extra do-
 mum alantur, ut oves, & armenta; five intra do-
 mum, ut gallinæ, columbæ, & similes. Caterum si fera animalia sint, distinguendum est, an in nullis sint, an in alicujus dominio consistant. Priori ca-
 su decimæ ex eis perceptæ sunt personales, quia emolumentum reitotum ex hominis industria per-
 venit; veluti si quis piscatur, aut venatur in mari, flumine, vel nemore publico, in quibus nemo do-
 minium habet, vel jus prohibendi piscationem, aut venationem: secundo vero casu cum animalia, quæ capiuntur, in aliquorum dominio sunt, decimæ eorum prædiales erunt, quia in fructu prædiorum sunt hæc animalia, l. item si 9. §. aucupiorum, ff. de usufructu: & ita horum animalium æstimatio non tota sumitur ex industria capientium, sed ex seip-
 sibus. Inde provenit, decimas animalium, quæ in nemoribus, aut stagnis includuntur, esse prædiales, & deberi parochie, in qua stagna, aut nemora sunt, argumento legis 3. §. item feras, ff. de acquirit. possess. l. usufructuarium 62. §. 1. ff. de usufructu. I-
 demque dicendum est de decimis columbarum, quæ columbariis includuntur, si earum pulli à do-
 minio vendantur, argumento textus in §. pavonum, Instit. de rerum divis. nam si per venationem capi-
 antur, erunt decimæ personales; quia tunc quasi nullius existimantur, ut capi possunt. Idem di-
 cendum est de cera, & melle; quia apes al-
 veis inclusæ dominos habent, §. apum, Instit. de rerum divis. Idem de lapidibus, ac metallorum fodinis, ac lignis dicendum est, videlicet ut si ex agris nullius percipiuntur, decimæ personales sunt; si verò ex prædiis propriis, prædiales judicentur, argu-
 mento textus in dicta l. item si, §. etsi cum sequent. do-
 cet Rebuffus ubi supra, questi. 8. ex num. 10. Suarez dicto lib. 1. cap. 34. à num. 6. Nec hucusque traditis obstat textus in cap. nuntios, hoc tit. cuius interpreta-
 tionem, & alia, quæ huc spectant, adduxi in cap. plerique de pacis: omnia tamen supra tradita vera sunt jure communi attentò; ex consuetudine ta-
 men, aut præscriptione contrarium plerumque observatur, ut infra latè dicemus
 in cap. Apostolica.